

Afrikaanse varkenspest, één jaar later

© TWAN WIEMANS

Een jaar geleden werden in de Ardennen dode everzwijnen gevonden die besmet waren met Afrikaanse varkenspest. Dat had meteen zware economische gevolgen voor hele varkenskolom. De varkens- en biggenprijzen kelderden en de export werd grondig verstoord. Ondanks de verbeterde marktconjunctuur weegt de impact van het virus een jaar later nog zwaar door op onze varkenshouderij.

Wouter Wytynck, adviseur Dierlijke Veredeling Studiedienst Boerenbond

Vrij snel na de ontdekking van het Afrikaanse varkenspestvirus in ons land hebben 22 exportbestemmingen hun grenzen gesloten voor Belgisch varkensvlees.

Daardoor moesten onze slachthuizen een afzet binnen de EU vinden voor driekwart van de export die normaal naar niet-EU-landen ging. Als gevolg daarvan gingen de varkensnoteringen

– en in het zog daarvan ook de biggenprijzen – in vrije val. Ze daalden tot een historisch laag niveau, waardoor het laatste kwartaal van 2018 zwaar verlieslatend was voor de varkenshouders. Op federaal vlak zowel als op het Vlaamse niveau hebben we toen gepleit voor ondersteuningsmaatregelen voor onze varkenshouders en hebben die ook gekregen.

Begin dit jaar kwam er een kentering in de markt, doordat China zeer zwaar getroffen werd door de Afrikaanse varkenspest en extra varkensvlees moest importeren. Daar kon onze markt mee

van profiteren. Door de grotere vraag naar varkensvlees zijn de varkensprijzen in de EU doorgestegen tot een goed niveau. Onze varkensprijzen konden meeliften, maar blijven toch hangen op een lager niveau dan in de buurlanden. Dit is vooral toe te schrijven aan het opportunisme van de vleeshandel in de andere lidstaten, die zich bij ons goedkoop wil bevoorraden en prijsconcessies voor ons varkensvlees vraagt, ook al werd er in ons land tot op heden geen Afrikaanse varkenspest gevonden bij gedomesticeerde varkens. Conform de Europese regels zijn er in de EU geen beperkingen voor ons varkensvlees, maar dat speelt blijkbaar niet in de commerciële wereld.

Heropening export buiten EU

Als gevolg van de Afrikaanse varkenspest in onder andere China is er momenteel veel vraag naar varkensvlees op de internationale markten. Onze slachterijen en vleesexporteurs kunnen hier spijtig genoeg niet van profiteren. Wanneer enkele grote importerende landen, zoals China,

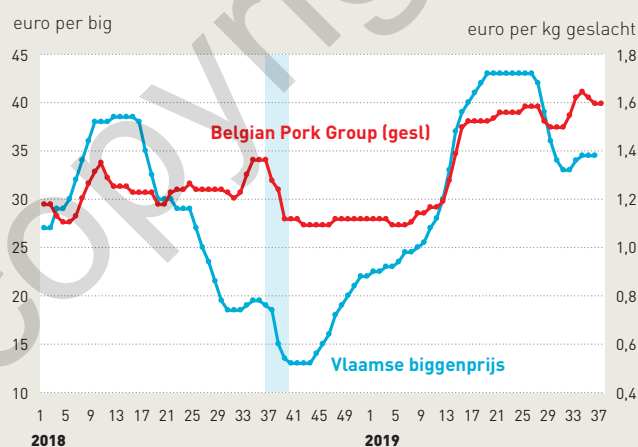
hun grenzen opnieuw zouden openen voor Belgisch varkensvlees, zou ons concurrentienadeel verholpen worden en ook de prijskloof met de andere EU-landen zou meteen verdwijnen. Het probleem is dat de niet-EU-landen het Europese regionaliseringsprincipe niet aanvaarden en dus niet alleen de Waalse regio maar ons hele land als besmet beschouwen. Eerder op het jaar heeft China wel aangegeven dat het openstaat voor een vorm van regionalisering, maar uit de lopende gesprekken blijkt dat China meer garanties wil, onder meer een grotere buffer rond de besmette zone. Gelet op het belang voor de sector werd met de varkenskolom een alternatief regionaliseringsvoorstel uitgewerkt, dat hopelijk kan bijdragen aan de heropening van de Chinese markt. De sector vraagt aan de taskforce voor export dat ze dit nu op tafel legt en alles in het werkt stelt om te komen tot een akkoord met China. Ondertussen moeten we hopen dat het virus van de Afrikaanse varkenspest zich niet verder verspreidt. ■

Virus en everzwijnen bestrijden

Op 13 september 2018 werden in de streek van Etalle, in de provincie Luxemburg, kadavers van everzwijnen gevonden die besmet waren met de Afrikaanse varkenspest. Het virus had een sprong van meer dan 1000 km gemaakt naar Etalle en begon zich snel te verspreiden in de everzwijnenpopulatie. Tot nu toe werden er 826 everzwijnen positief bevonden in de besmette zone. We moeten erkennen dat het Waalse gewest heel wat inspanningen heeft gedaan om de Afrikaanse varkenspest binnen de afgebakende zones te houden. De dubbele afscherming heeft haar nut bewezen en we hopen dat Vlaanderen dat meeneemt in zijn crisisdraaiboek.

Economische gevolgen zeer groot

In week 37 kregen de varkens- en biggenprijzen een gevoelige knauw. De stijging nadien is onder meer het gevolg van de gestegen vraag uit China, ironisch genoeg ook als gevolg van de Afrikaanse varkenspest ginds.

Een goed gecoördineerde bestrijding en een volgehouden preventie zijn belangrijk. Bioveiligheidsmaatregelen moeten voorkomen dat het virus overslaat naar de professionele sector, want de gevolgen zouden niet te overzien zijn wanneer dat gebeurde. Het is belangrijk dat de inspanningen niet verslappen en dat iedereen die in de sector actief is hier verantwoordelijkheid opneemt. Daarnaast vraagt de sector uitdrukkelijk dat de everzwijnen teruggedrongen worden uit gebieden met varkensbedrijven en dat het everzwijnenbestand in Vlaanderen verminderd wordt. De beheersmaatregelen die tot op heden genomen zijn, zijn absoluut onvoldoende. De sector rekent erop dat Vlaanderen hier verder werk van maakt.